

بازشناسی هویت فراموش شده کالبد فضایی مسکن سنتی ایران

اسماعیل سودخواه*^۱، جعفر کاظمی قلعه^۲

^۱ دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز، دانشکده هنر و معماری، تبریز، ایران. پست الکترونیکی: asoudkhah@gmail.com

^۲ دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شبستر، دانشکده معماری، شبستر، ایران. پست الکترونیکی: jaafar_kazemi@yahoo.com

چکیده:

انسان همواره در طول دوران زندگی در تکاپوی رسیدن به هویت خویش و حفظ آن است، مسئله بی هویتی و عدم احساس تعلق به مکان در عصر معاصر انسان را دچار معضل اجتماعی بزرگی کرده است، همین سردرگمی، فضاهای معماری را به فضاهای بی روح و خالی از هویت مبدل می کند. فرهنگ نو گرایی و تجدد طلبی فارغ از هویت ایرانی، فرهنگ این مرز و بوم را بیش از پیش دچار آسیب کرده و این ناهماهنگی تا جایی پیش رفته است که دیگر نمی توان مانند گذشته ارتباط منطقی بین کالبد و عملکرد برقرار کرد. در این میان کشف هویت معماری گذشته ایرانی می تواند تمامی ابعاد فلسفی، روانی، فرهنگی و اجتماعی هویت ایرانی را زنده نگاه داشته و به آینده منتقل کند.

هدف از این پژوهش روشن کردن نسبت بین "هویت ایرانی - اسلامی" و "کالبد خانه های سنتی ایران" می باشد، از این رو ابتدا به توصیف مفهوم هویت و تجلی آن در معماری ایران پرداخته شده است و سپس با ریشه یابی هر عنصر کالبدی مسکن سنتی ایران، هویت های ناشناخته تک تک اجزای خانه مشخص شده است. در نهایت می توان از هویت های عناصر خانه سنتی در مرمت آثار مسکونی که زمانی هویت بارزی داشته اند استفاده نمود و چه بسا بتوان معماری معاصر و مدرن تقلیدی موجود را با اصول معماری گذشته خود تلفیق و احساس تعلق به مکان را در معماری خود زنده کنیم.

واژه های کلیدی: هویت ایرانی، احساس تعلق، مسکن، سنت، عناصر خانه.